

[SIGNALEMENT]

De Academie en het Nederlands in verleden, heden en toekomst, Gent, Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, 2013, 56 pp., ill., (Verkenningen, nr. 2).

Deze bundel bevat vier lezingen die werden gehouden op een jubileum-colloquium bij de 125ste verjaardag van de academie. Els Witte opende met *'De Brusselse voorgeschiedenis van de Vlaamse Academie te Gent: compromisvorming tussen flaminganten en unionisten (1836-1846)'*. Het gaat om de samenwerking van orangistisch-gezinde en Belgisch-patriottische taalminnaren met de Belgische regering, om eenheid in de schrijfwijze van de taal te brengen. Dat werd *"het startsein voor de vroege Vlaamse beweging"*, namelijk wat de theoreticus Miroslav Hroch noemt de overgang van de fase A (belangstelling van individuele intellectuelen) naar de fase B (een *beweging* met beperkte aanhang, maar met verenigingen, tijdschriften en initiatieven zoals een petitionnement in 1840). Vooral de orangisten beklemtoonden de eenheid van taal met Nederland, maar ze moesten *"hun orangisme binnenskamers houden"*, om *"het grootste deel van onze volksklassen"* niet af te schrikken. Piet Couttenier beschrijft in *'Taal en identiteit in de Nederlandse literatuur van de negentiende eeuw'* hoe *"Vlaamse literatoren zich meer dan wie ook geroepen voelden om na 1830 vorm te geven aan de Belgische nationale identiteit"*, want zij benadrukten dat zij vooral de kern uitmaakten van de tweetalige natie: *"Zij maakten België meer Belgisch door Vlaams te zijn"*. Dirk Geeraerts bespreekt *'Het Nederlands in Vlaanderen anno 2013'*. Hij stelt vast dat *"het Nederlandse Nederlands niet langer het normatieve*

referentiepunt is voor het Nederlands in Vlaanderen". Dat komt doordat "de gemeenschappelijke identiteit van Nederlanders en Vlamingen te zwak is om een perfect gemeenschappelijke taal te ondersteunen". Of anders uitgedrukt, doordat "de mate van onderlinge communicatie te gering is om een sterke functionele eenheid te creëren". En hij besluit: "Het Nederlands is een pluricentrische taal", ondanks "de veronderstelde algemeenheid van het algemene Nederlands".

[Lode Wils]
